

PACTE COMARCAL PER A LES INFRASTRUCTURES DEL RIPOLLÈS

DOCUMENT REDUÏT

Consell Comarcal del Ripollès

Novembre de 2009

PRESENTACIÓ

Les infraestructures són un factor clau per al desenvolupament social, econòmic i cultural d'un territori. I no només aquelles que fan referència a les comunicacions, com les viàries o ferroviàries, sinó també les que fan referència a altres aspectes clau com són l'energia, les telecomunicacions o el cicle de l'aigua i la gestió dels residus. El Pacte Comarcal per a les Infraestructures del Ripollès parteix d'aquesta concepció àmplia del concepte d'infraestructura.

El Ripollès és una comarca que ha patit una forta davallada industrial amb una progressiva pèrdua de llocs de treball, que s'ha donat sobretot en sectors del tèxtil i la metal·lúrgia, però que ha afectat al conjunt de les economies locals. Un altre dels factors que, sens dubte, ha dificultat la implantació de noves activitats econòmiques és la manca d'inversions en infraestructures, malgrat les contínues promeses llançades per representants de les administracions. Promeses massa vegades incomplertes per haver de prioritzar altres territoris amb un volum de població més elevat i, per tant, amb més capacitat de pressió a l'hora de repartir projectes i recursos econòmics.

Des de la comarca hem vist sovint estudis, plans estratègics, projectes de dinamització econòmica, etc. que no han passat de ser bones intencions i que han quedat tancats en un calaix perquè no han trobat el suport polític necessari. Per això és necessària l'elaboració d'un Pla que pugui comptar amb tot el recolzament polític possible i també amb un suport ciutadà sòlid, raonat i exigent que ajudi a tenir més força i a exigir respecte a les demandes del territori. D'aquí la importància del procés de participació amb què s'ha elaborat aquest document, sobretot en la part de propostes a tenir en compte en cada àmbit d'infraestructures.

Aquest document estableix un diagnòstic unitari sobre la situació de les infraestructures al Ripollès i articula un conjunt de propostes de consens amb experts i ciutadania sobre les infraestructures del futur a la comarca. Així, esdevé una eina que ha de permetre agilitzar les negociacions de les

inversions al Ripollès amb les administracions d'àmbit català, espanyol i europeu, i incidir en la redacció dels diferents Plans que estan en procés d'elaboració. Una de les finalitats que persegueix el Pacte és aconseguir que els representants de totes les administracions públiques, independentment del seu color polític, reconeguin les necessitats exposades i es comprometin a endegar actuacions de millora i a complir-les en les condicions i terminis promesos. I per vetllar que les coses es facin bé i que no s'aturin els projectes engegats caldrà assegurar també una participació en la definició i el seguiment del procés de disseny i construcció de les infraestructures, a través comissions de seguiment i d'espais de participació que posin en contacte el territori amb les administracions actuants.

Cal dir que aquest no és un document final ni tancat. És un primer pas que ens ha de portar a un aprofundiment major en cada àmbit i a construir un debat polític, tècnic i social constant i que busqui el consens per poder treballar per les infraestructures de futur del Ripollès.

Enric Pérez,
President del Consell Comarcal del Ripollès

I. PRINCIPIS ORIENTADORS

A continuació s'exposen els quatre principis que orienten estratègicament el Pacte Comarcal per a les Infraestructures del Ripollès:

- El Pacte Comarcal per a les Infraestructures del Ripollès fa seus els objectius fonamentals del Pacte Nacional per a les Infraestructures: la creació de riquesa, el desenvolupament sostenible, la cohesió social i territorial, i la qualitat de vida i el benestar de la ciutadania.
- Tota infraestructura que s'impulsi a la comarca s'haurà de planificar, dissenyar i executar tenint en compte la seva integració al medi, garantint els connectors biològics adequats, minimitzant al màxim la contaminació acústica i reduint els impactes paisatgístics i, en general, mediambientals.
- El Pacte Comarcal és una primera eina cap al consens majoritari sobre les infraestructures que més necessita el nostre territori. Això vol dir que es continuarà promovent el debat polític, tècnic i social sobre com han de ser les infraestructures de futur del Ripollès i, especialment, aquelles qüestions sobre les quals a dia d'avui no hi ha un consens clar a la nostra comarca.
- Totes les grans infraestructures del Ripollès hauran de comptar amb comissions de seguiment i espais de participació, que posin en contacte el territori amb les administracions actuant, amb l'objectiu d'aportar el coneixement i voluntats locals a totes les fases dels projectes (planificació, disseny i execució). Perquè això sigui possible caldrà que els agents del territori tinguin tota la informació necessària sobre la infraestructura i els seus possibles impactes al territori.

II. OBJECTIUS I ACCIONS PER ÀMBIT D'INFRAESTRUCTURES

1. LES INFRAESTRUCTURES VIÀRIES

Objectiu 1.1. Millora general de les infraestructures viàries cap a les capitals de les comarques veïnes (Berga, Puigcerdà, Olot i Vic) per crear un mercat comunicatiu ampli i potent.

Acció a. Definir i millorar la connexió per carretera entre Ripoll i Berga, estudiant quins dels corredors possibles són la millor alternativa.

Acció b. Millorar i condicionar les xarxes viàries locals amb l'arranjament dels seus punts més conflictius a nivell de seguretat, capacitat i impacte paisatgístic.

Acció c. Impulsar la connexió amb la Garrotxa a través del Túnel entre la Vall de Bianya i Olot.

Objectiu 1.2. Alliberament del tràfic de pas dels principals nuclis urbans del Ripollès, minimitzant al màxim l'impacte ambiental i paisatgístic i tenint en compte els condicionants locals.

Acció a. Executar la Variant Est de Ripoll, estudiant les diverses possibilitats per a la minimització de l'impacte paisatgístic i ambiental, considerant la importància dels cursos fluvials per on transcorre.

Acció b. Executar la Variants de l'Eix Pirinenc amb el mínim impacte paisatgístic i ambiental. Inclou les variants de Sant Joan de les Abadesses, Ripoll Nord, Campdevànol Oest i Ribes de Freser. Executar també la variant de Sant Pau de Segúries.

Objectiu 1.3. Participació i intermediació dels agents del territori en les grans infraestructures que a curt termini afectaran la comarca.

Acció a. Fomentar la participació dels agents del territori en les obres del Túnel de Toses i Variant de Ribes de Freser per tal de minimitzar-ne el seu impacte i millorar-ne la seva integració.

Acció b. Fomentar la participació dels agents del territori en les obres del desdoblament de la via C17 entre Vic i Ripoll per tal de garantir-ne la seva finalització amb qualitat.

2. LES INFRAESTRUCTURES FERROVIÀRIES I EL TRANSPORT PÚBLIC

Objectiu 2.1. Facilitar la comunicació en transport públic en general entre el Ripollès i les comarques veïnes i altres centres de serveis, estudis i treball de referència.

Acció a. Augmentar les freqüències de pas de la línia ferroviària entre Barcelona i el Ripollès.

Acció b. Incrementar la comunicació per transport públic per carretera entre els municipis petits i els municipis subcomarcals del Ripollès, així com entre la comarca i d'altres centres de serveis, estudis i treball de referència.

Acció c. Treballar per a la integració tarifària amb la resta de territoris per aconseguir unes tarifes més econòmiques de transport públic.

Objectiu 2.2. Millora de la funcionalitat dels combois ferroviaris de la línia Barcelona- Ripoll- La Tor de Querol, per adequar-los a una línia regional de mitja- llarga distància.

Acció a. Disposar de vagons on sigui possible treballar o estudiar, amb taules, butaques i possibilitat de connexió a Internet i cobertura mòbil. Freqüències de serveis de rodalies amb vagons de llarga distància (tipus Catalunya Exprés).

Objectiu 2.3. Foment de la Intermodalitat "Park and Ride" entre transport públic i privat i entre diferents mitjans de transport públic.

Acció a. Millorar la xarxa viària de connexió amb la xarxa ferroviària amb l'objectiu de facilitar la intermodalitat entre Osona, la Garrotxa i el Ripollès.

Objectiu 2.4. Promoció, visibilitat i reinternacionalització de la línia ferroviària Barcelona- Ripoll- La Tor de Querol.

Acció a. Prioritzar el desdoblament de la via Barcelona- Ripoll el més al nord possible per tal de reduir al màxim els temps de recorregut i millorar-ne les freqüències de pas.

Acció b. A mig – llarg termini, elaborar un Pla global dels usos de la línia (passatgers i mercaderies), fruit del compromís compartit per totes les administracions implicades, que tracti l'ampliació d'usos de la línia i la millora de la seva comunicació a Internet i en la publicitat de RENFE.

Acció c. Promoure la creació i enfortiment de contactes i suports amb els Pirineus Orientals i el Midi- Pyrénées, utilitzant plataformes com l'Associació Transpirinenca, per millorar les comunicacions ferroviàries internacionals que compartim aquests territoris.

3. LES INFRAESTRUCTURES ENERGÈTIQUES

Objectiu 3.1. Foment del desenvolupament de les energies renovables generades al Ripollès.

Acció a. Disposar d'un Pla Estratègic de les Energies Renovables al Ripollès, que identifiqui quines energies i a quines zones tenen un major potencial, amb la implicació dels Departaments de la Generalitat de Catalunya que hagin d'intervenir en els tràmits del procediment d'autorització.

Acció b. Potenciar l'estudi per a la futura implantació de la biomassa al Ripollès, ja que la comarca disposa dels recursos naturals necessaris per impulsar-la en equipaments públics.

Objectiu 3.2. Aprofitament de les infraestructures existents de les minicentrals elèctriques i dels canals històrics a la comarca.

Acció a. Obrir un espai de debat amb tots els agents implicats que permeti compatibilitzar els diferents interessos del territori per a l'aprofitament d'aquesta font d'energia històrica de la comarca.

Acció b. Potenciar la coordinació entre administracions i operadors elèctrics locals i comarcals per donar una millor resposta als reptes energètics de la comarca.

Objectiu 3.3. Promoure l'estalvi i l'eficiència energètica a la comarca.

Acció a. Elaborar un Pla d'Estalvi i Eficiència Energètica dirigit a llars, empreses i edificis públics. Fer-ne difusió i sensibilització a través de campanyes itinerants.

4. LES INFRAESTRUCTURES DE TELECOMUNICACIONS

Objectiu 4.1. Garantir la màxima connectivitat del Ripollès avançant cap a models de comunicació d'alta capacitat.

Acció a. Equiparar i optimitzar la inversió (i en conseqüència els serveis i prestacions) en telecomunicacions del Ripollès amb la de la resta de Catalunya i, a curt termini, solucionar els problemes de connectivitat dels municipis petits.

Acció b. Desplegament, en un període màxim de 10 anys, de xarxes de fibra òptica neutre a totes les poblacions de més de 2.000 habitants, a part de polígons industrials, hospital comarcal, el Catllar... tot promovent els nous accessos a la fibra òptica a través de l'ampliació de la C-17 i de la infraestructura de RENFE.

Acció c. Garantir la cobertura de TDT a tota la comarca, a través de la coordinació des del Consell Comarcal del canvi de la TV analògica a la digital.

Acció d. Garantir el senyal de telefonia mòbil de 3G d'alta capacitat i superiors a tot el territori, incentivant la seva inversió.

Acció e. Promoure l'augment de la banda ampla de màximes prestacions en els propers 3 – 5 anys, gestionant les corresponents subvencions per a les connexions via satèl·lit, sobretot en el cas de les masies aïllades.

Objectiu 4.2. Disposar d'una planificació comarcal i local de les telecomunicacions del territori.

Acció a. Realitzar un cens de fibra fosca amb l'assessorament tècnic del Consell Comarcal als ajuntaments de la comarca.

Acció b. Donar suport a la previsió, anàlisi i reorganització de la comarca en matèria de telecomunicacions per tal d'unificar les infraestructures.

Acció c. Fomentar la competitivitat en el mercat d'operadores de banda ampla, tant per connexions via fil com per connexions sense fils.

Acció d. Fer que la connectivitat dels pols d'atracció turística (com pistes d'esquí) beneficiï també a les poblacions properes.

Objectiu 4.3. Estendre i facilitar l'ús de les TIC al Ripollès en col·laboració amb tots els agents del territori.

Acció a. Potenciar aquelles eines que ja existeixen com webs, blocs, oficines virtuals, etc.

Acció b. Realitzar un Pacte comarcal per a la formació global en TIC dirigit a infants i gent gran, entre d'altres col·lectius.

5. LES INFRAESTRUCTURES HIDRÀULIQUES I LA GESTIÓ DE RESIDUS

Objectiu 5.1. Garantir les infraestructures i el suport tècnic necessari per al desplegament dels Plans Directors de l'Aigua a nivell municipal.

Acció a. Executar els plans directors de l'aigua, que permetran millorar les xarxes de distribució i captació d'aigua potable, amb la possibilitat de crear un ens supramunicipal que en faci la gestió.

Acció b. Millorar l'abastament d'aigua de les finques aïllades, clau per mantenir la pagesia i fomentar el turisme rural.

Acció c. Disposar a curt termini de depuradores per a cada municipi, amb especial atenció a Toses i Gombrèn que no tenen un termini establert per disposar-ne, i a mig termini també als nuclis agregats de la comarca.

Objectiu 5.2. Disposar de les infraestructures i dels sistemes que optimitzin la recollida i gestió dels residus que genera la comarca.

Acció a. Creació de tres noves infraestructures per a la gestió dels residus: una planta de compostatge a l'antic abocador clausurat del Ripollès, una deixalleria de la Vall de Ribes i una planta de transferència.

Acció b. Implantar el sistema de recollida de residus porta a porta (o similar) als principals nuclis de població de la comarca, en direcció a la individualització del cost de la taxa d'escombreries.

Objectiu 5.3. Promoure la minimització de residus a la comarca.

Acció a. Desenvolupament de mesures concretes per a la minimització de residus.